

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Félre
Negyedévre
Egy hétre
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat határon belül sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes-
hirdetéseknél külön szerződés alapján a hirdetésnek fel. Bővegyéj má-
don külön megállapításra 30 kr.

Köztárgy.

(M.) Magyarul: Közpréda. Nem ugyan az akadémiai szótár szerint. De van egy mindenkinél illetékesebb értelmező: az élet, a mely a kifejezéseknek való értelmét kézzelfogható nyilvánulásaiban, függetlenül minden nyelvtani szabálytól, felebezhetetlen hatálylyal megadja és megrögzíti. Nincs az a Balagi Aladár, aki ezt a szótárt még csak megtámadni is merné. Ellenállhatatlanul tolja föl magát minden gondolkozó elmére annak tudata, hogy a polgárosodás mérlege ma is paszsziv. Ma is ott vagyunk a közkerécsők tekintetében, a hol korai evszázadok sötét sora látta az akkor még primitív emberi szervezleteket. S ha különbség van, az nem más, minthogy akkora közverejtéken szerzett vagyonosságok egyetlen ember vagy kiváltságosoknak, ma pedig — a demokratizálódás során — a hullámterjedés törvényénél fogva átlagban szélesebb köröknek kényére bízvák. A közvagyon — senkié, a valódi ura talán jószág, nem ugyan jogilag, mert ennek jogi szentesítésére a társadalomból a kellő bátorság hiányzik, — de tényleg.

És még ha senkié sem volna, senkiévé sem válna. De csak vár egy, vagy több elég tág lelkiismeretre és elég tág térfogatu tenyérre. S a mit meghagy a rablólovagok változatos étvágya, vagy eszközeik elégtelensége, az elkallódik

egy nyiláson, a melyet úgy hívnak, hogy az ellenőrzés a z a s á g a.

Csodálatos dolog. Ha bármely polgártársunk vagyona kezelésében, magán ügyei vitelében könnyelműséget, vagy tudatlanságot tanusít, rögtön és visszavonatosan kész nemcsak bitelezőinek, de minden rendű és rangu embertársainak lesújtó ítélete, Pedig sajátunk kezelésénél a dolgok rendes menete szerint nem tartozunk senkinek felelni saját lelkiismeretünkön kívül. Viszont történjék a közvagyon igazgatásában bármily halogás és bármily félrelépés, a sajátunk mindinkább tompuló tegyverein kívül alig érezhető némi visszahatás. Talán mert a felháborodás szélesebb körökben forgácsolódik szét, s bizonyára, mert a közvagyon megdézsmálását rögtönösen és közvetlenül nem érzi meg az egyes, elég az hozzá, a legtrikább esetben nyeri meg a közvélemény azt a sujt, a mely a jogos felháborodás nélkülözhetlen kelléke. S ha végre kifő a hamvadó vulkán, rendesen csütörtököt mond, mert hivatalan kezébe kerül a közmorál fegyvere. Tanuskodjék mellettünk mindenki, a ki mást alkalmaz és annak kenyeret ad: milyen foku kötelességtudást és tudást követel meg attól, a kiben megbíz és a kinek kenyeret ad.

Milyen kevés elégséges ahhoz, hogy elcsapjuk alkalmazottunkat, elbocsássuk fizetett segédünket. A közügyek-

ben távolról sem követeljük meg a kötelességtudás és a tudás hasonló fokát. Ez elől szemet hunyni lehet, a ténylet eltagadni nem. Érvelésünk ugyan nem lesz közvetlen, mert a közhipokrizis sűrű fátyla eltakarja a közvetlenül bizonyító tüneteket. De ismét vissza fordulunk az összehasonlítás ama neméhez, a mely eddig is már termékenyek bizonyult; a köz és magán élet párhuzamában.

Mily nehezen dicsérünk meg egy magánhivatalnokot és mily könnyen buzog az elismerés bő forrása a közigazgató számára. Légy magán ember alkalmazottja. Dolgozzál megfeszített erővel, fektesd munkádba erőd és eszed legjavát, a magánember azt fogja mondani: Ézért fizettek. Légy közhivatalnok és teljesítsd kötelességedet, ne tégy semmi többet: kitűnő hivatalnok vagy és jubileumoknak nézesz elébe. Légy magánhivatalnok és tanusítsd a legcsekélyebb járatlanságot: el vagy zavarva. Légy közhivatalnok és ismerd az aktát, a mi talán sine qua non és egyszerű fő vagy. Igaz, hogy a közhivatalnok közfigyelem mellett dolgozik és, az elismerés hatványozódása szükségképp onnan is származik, hogy ha meg van az elismerés, többen hangoztatják azt, a mi a magánalkalmazottnál a kenyéradó és egynehány ismerős elszigetelt dicsérete: de a végeredmény mégis az, hogy a kívánalmak kisebb foka jelentkezik a köz-, mint magánéletben.

Az angol-bur háború.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

Iria: — a — r.

Egyenlőtlen háború dúl most Dél-Afrikában.

A tengerek királynéja: a száraz föld mind az 5 rézében s mind az 5 tenger számtalan szigetein uralkodó angol világhatalom kényszerített, egy maroknyi népet, harcra. És ez, hogy megvédje hazáját, szabadságát a hátrált nem ismerő telhetlen birvagy ellen, oly végső erőfeszítéssel, a milyent még nem látott a világtörténelem, felvette a kényszerült harcot. Mert az ó-kor perzsa-görög háborúja, vagy a római köztársaság hódító ereje ellen védekező nemzetek vagy birodalmak sem mutatják példáját a harcoló felek, katonai készségtelenség és erőforrások tekintetében, annak a rendkívüli nagy különbségnek, mely a száz meg száz millió népességgel bíró angol birodalom és a délafrikai, legfeljebb is apraja-nagyajával, pár százezerre menő holland parasztki ifjú köztársasága közt van.

És bámulatos! A harcok Istene még eddig nem a számnak, nem a kiapadhatlan erőnek, nem a hódítónak adta a győzelmet; hanem az emberjogok legnemesebbike — a szabadság és a birtokok legbecsesbbike — a tűzhelyet védő elszántságnak. Valóban a szabadság általános emberi

becsét érezzük mi magyarok, a kik azért századokon át küzdöttünk véres harcokon s ez átérzés a midőn bámulattal tölt el a burok hősiességének iránt: emelkedni érezzük keblünket s imára kulcsolódik kezünk — győzelmükért a szabadság Istenéhez, mert bár távol tőlünk s nem fajunkbeli, de a szabadságérti küzdelem, bármely harc-terén és bármely nép vagy nemzet részéről folyik is, eróbervilági legnemesebb közügy — s közelebb hozza, mintegy testvérré teszi az egymástól különböző fajú s nyelvű népeket.

Tudnivaló, hogy bár legdélibb Afrikát, az ugynevezett Fokföldet a portugálok — Diaz B. — fedezték fel, csak annyiban tulajdonítottak e felfedezésnek fontosságot, hogy Afrika déli csúcsa körülhajózásával — Vasco de Gama — megtalálták a Kelet-Indiába vezető tengeri utat, de a szárazföldet birtokba nem vették. A hollandok azonban megtették ezt — 1651. — s mindjárt a birtok biztosítására erődöt emeltek és gyarmatosították is először ugyan saját fajbeliekből, hollandokból, aztan francia huzonották és felső olaszországi protestánok is osztoztak jó és rossz sorsukban.

Délafrika első fehér települői tehát már az üldözött lelkiismeret szabadság bajnokai voltak, a kik e legszentebb joguk megtartásáért elhagyva hazájukat, a még ismeret-

len és bizonytalan idegenbe is készek voltak elvándorolni, hogy lelkiismeretük szabadságát megmenthessék, független, szabad hazát alkothassanak. Innen kell kimagyarázni, hogy a szabad nép nehezen tűrte mindazokat a megszorításokat is, melyeket az első telepítő holland-keletindiai társaság éreztetett velük, hogy termékeiket csak ennek adhatták el és szükségleteiket is csak ettől volt szabad fedezniök s már saját hollandi fajbeli fennbátóságuk ezen korlátozása elől úgy szereztek menedéket, hogy tovább vonultak észak felé.

Természetesen ezzel a fehérek délafrikai gyarmatosítása tágabb tért hódított, ami ismét természetesen az őslakókkal harczokat idézett elő, valamint a természeti gazdag erőforrásokkal bíró föld a mindenüvé betolakodó angolok kapzsiságát is felkeltette. Azonban mindegyik ellen szerencsével harczoltak a burok — holland parasztki — mindaddig, míg a Hollandiából elűzött Orániai herceg lett arulójuk, s az ő ösztönzésére az angolok — végre is, befészkeltek magokat Fokföldre — bár Hollandia megegyezés visszanyerte e birtokot — 1803 — de csakhamar — 1806 — végkép az angoloké lett, akiket birtokában az 1815-iki bécsi kongresszus, ezen Napoleon legyőzése elbizakodott s a népekről ezek tudta és akarata nélkül szabadon rendelkező császárok s királyok gyűlése is megerősített.

Nem habozunk azt példákkal illusztrálni. Vegyünk elő bármely miniszteri nyilatkozatot, olyat, a melytől sokat vár az ember: programbeszédet. Mily kevés kell ahhoz, hogy egy miniszteri beszéd genialisnak jeleztesse az emberek többsége által. Némi utánjárással megszereshető pár adat nem nagy szellemi munkát igénylő egybeállítás. Álj fel a városi közgyűlésen és csinosítsd fel beszédedet egy pár számadattal: mily ismerője vagy a városi ügyeknek! Minden módja szerint az okoskodásnak, épp az ellenkezőjét várnók, mintsem hogy a tiszta és fonák világban a valóság és az észszerűség kiegyenlíthetlen ellentétben lássuk lenni egymással.

Ideje azonban, hogy levonjuk végeredményünket. A közmorál lazasága mellett a köztudatlanság és a köznembánomság legfőbb okai a közvagyon elkallódásának. De úgy a köz- mint a magánügyek igazgatása folytán annyira bonyolulttá válik, hogy szinte lehetetlen megkivánnunk az egyéntől, a polgártól, hogy magánügyei mellett a közügyeket is értesse.

Nem kívánjuk meg az egyszerű polgártól. De a kik a közhatalom díszét magukra veszik, azoktól legelsősorban a közügyek fokozott ismeretét követeli meg a közérdek. Akár hivatalnokok, akár ellenőrzők, fokozott ismerete a közügyeknek a közérdekek emelkedésének nyujtanak csak kilátást arra, hogy a nagy szótár szerkesztő: az élet, kijavítja a közvagyon mai értelmezését. Mig ez be nem következik, marad a közvagyon: közpréda.

Az ezutáni történetekre az angolok és burok, illetve az angol kormány és az e század közepétől kifjldött dél-afrikai szabadságharcok közötti viszonyra, világot vet és sok tekintetben magyarazatot ad Verne Gyula «Dél csillaga» regényének «Első ása» című fejezete, melyben Vandergaart Jakab holland gyémánt kőszőrűlő és Meré Ciprian francia-mernök és vegyész közti egy párbeszéd foly le, vagyis amelyben Vandergaart Jakab elbeszéli és tolmácsolja Meré Cipriánnak a holland telepesek angolok elleni gyűlöletének okát és mérhetlenségét, a melyet ide töredékben átvesszünk mint olyat amelyből olva-óink fogalmat nyerhetnek, hogy az angol bur háboru milyen élet-halál harc lehet a burookra nézve, kiket a csak imént elfoglalt hazájukból ismét és ismét tovább vándorolni kényszerített az angol kapzsi vagyon-foglalás vagyis meg a már legújabb demokrat alapon szervezett, lehet mondani rendezett viszonyok közé jutott civilizált Transzváln és Oranjoban sem enged békében lakni, hanem beusztatva oda a minden erkölcsi tartalom nélküli angol kalandorokat, ezek által törekszik felforgatni az állami rendet s ezek polgársága megszerzésének ürügye alatt a vallásos, munkás, szabad népet a haza alapító nemzet jogaiól kiforgatni, alávetni.

Talán felesleges is jellemeznünk a Verne Gy. regényeit. Általánosan ismeretes már az hogy az ő bámulatos regényírása, a tudomány-nak, vonzó alakba öltöztetésével, micél szélesebb terjesztésére irányul, és ezért a regényes az a külsőben, a laikus is felismerheti a tudomány lényegét. Különösen áll ez arra, a mi a történetírásra néz, mert Verne «a térről» mit regényeibe felvesz, a való történeteknek felel meg. Ilyennek lehet tekinteni az angol-bur viszonyra nézve is azt, amit a «Dél csil-

Debreczen, december 27.

Az Egyetértés- és a függetlenségi párt. Kossuth Ferencz, a függ. és 48-as párt elnöke a következő nyilatkozatot teszi közzé, mely egyúttal a párt nyilatkozata is:

»A függ. és 48-as (Kossuth)-párt és az Egyetértés napilap közt a következő megállapodás jött létre:

Az Egyetértés a függ. és 48-as elvek alapján a függ. és 48-as (Kossuth)-pártot politikai működésében állandóan fogja támogatni.

A párt hivatalos közleményeit mindenkor az Egyetértés közli hasábjain.

A párt és a lap szerkesztősege közt az állandó érintkezés egy 3 tagu sajtóbizottság által lesz eszközözendő, melyet a párt kiküld és a melynek hivatása lesz, hogy minden esetben, a mikor a párt valamely politikai kérdésben, vagy parlamenti cselekményére nézve irányt megszabja, erről a szerkesztőseget megfelelő módon értesíti. A szerkesztősege pedig ebben a partot támogatja.

Az új vicinális törvényjavaslat. A kereskedelmi miniszteriumban — értesülésünk szerint serényen dolgoznak a helyi érdekű vasútakról szóló törvények reformjára vonatkozó törvényjavaslat-tervezeten. A munkalapot dr. Schmie dt József államtitkar vezeti, kinek a javaslat egyes fejezetei kidolgozásában dr. Képe si Árpád, dr. Neumann Karoly, Emich Gusztáv, dr. Bacsinszky Vladimir, Halász László min. titkarok és dr. Hegedüs Loránt országgyűlési képviselő segítkeznek. A szerkesztő-bizottság a törvényjavaslat-tervezeten már hetek óta a legnagyobb buzgalommal dolgozik és szakkörökben élénk érdeklődés nyilvánul a szerkesztő-bizottság szakavatott munkálatának megjelenése iránt. A kereskedelmi miniszter az ekként előkészített törvényjavaslatot már január havában szándékozik az országgyűlés elé terjeszteni.

A helyzet.

Mintha a politikában is ünnepeltek volna, ez a három nap annyira tény-szegény s a karácsonyi ünnepek semmiféle meglepetést

laga-ból most a dél-afrikai háboru alkalmából ide átvesszünk.

»Az angolok — mondja Vandergaart Jakab — a legutáltosabb rablók, a minők csak valaha léteztek...

— Cseppet sem csudálkozom, hogy az Egyesült Államok függetlenségét nyilvánították magokat és hiszem, hogy India és Ausztrália sem fognak késlekedni ezt tenni! Melyik nép túrne el ily zsarnokságot!... Ah! M é r é ur, ha a világ ismerő mindazt az igazságtalanságot, amit ezek a pénzűkre és tengeri hatalmukra büszke angolok véghezvitték, nem lenne szidalom az emberi nyelven, a mit szemük közé ne vázhatnának.

— Elmondjam-e, mit tettek velem a kivel ön be-zel?... Hallgasson meg és akkor meglátja, hogy lehet-e e tekintetben véleménykülönbség?

1806-ban Amsterdámban születtem, egy utazás alatt, melyet szüleim odatettek. Később tanulmányaim végett ismét odamentem, de gyermekkorom a Fokföldön telt el, hova szüleim ötven év óta száműzve voltak. Hollandok voltunk s büszkéek arra, még akkor is, mikor Nagy-Britannia hatalmába kerítette a gyarmatot — állítólag ideiglenesen! De az angol nem ereszté el, a mit egyszer megfogott és 1815-ben az európai kongresszuson egyszerűen az Egyesült- királyság alattvalóinak jelentettek ki.

— Kérdem: mi joga avatkozik Európa az afrikai tartományok dolgába?... De mi nem is akartunk ám angol alattvalók lenni — gondolván, hogy Afrika elég nagy, hogy hazát adjon nekünk, — a mi csakis a miénk legyen! — elhagytuk a Fokföldet s elzarándokoltunk a vad vidékekre, melyek ennek északi határát képezték. Boeroknak vagy-

sem hoztak elő e téren. Csak egy esemény volt mely említést érdemel: az, hogy az osztrák kormányelnök, Witt e k Henrik szombat este táviratilag értesítette S z é l Kalmánt, hogy vasárnap reggel Budapestre jön, hogy a C l a r y-kabinet örökségéből függőben maradt kérdéseket illetőleg végleges megállapodásra jusson vele. Witt e k vasárnap délelőtt 10 órakor látogatást tett a budavári miniszterelnöki palotában, a hol fel 1-ig időzött.

Witt e k ez alkalommal arról értesítette Széllt, hogy a z á t u t a l á s i t ö r v é n y A u s z t r i a b a n a 14. §. a l a p j a n m á r a l e g k ö z z e l e b b n a p o k b a n, v a l ó s z i n ű l e g d e c z. 27 é n f o g k i h i r d e t t e n i. Az erre vonatkozó császári rendelet a Wiener Ztg-ban fog megjelenni. Ennek következtében a pénzügyminiszter, táviratilag a magyar vambhatóságokat már értesítette arról, hogy mennyiben változtak a december 17-én kibocsájtott rendeletben az áttalasi törvényeknek Magyarországon való életbeléptetésére vonatkozólag tett intézkedések.

A kvótát illetőleg a magyar és osztrák kormány ma Bécsben fog arra nézve megállapodni, hogy a kvóta 6 felsege által egy évre vagy rövidebb idő tartamra állapíttassék meg.

Szintén most ül össze Bécsben a magyar delegáció közel 4 hetes szünet után. A delegáció ülésére, S z é l Kalmán, L u k a c s László, és báró F é j e r v á r y Géza Bécsbe mennek. A delegáció ez alkalommal csak rövid tanácskozásra ül össze. Egyedüli tárgya a közös kormánynak adandó indemnity Mint értesülünk, U g r o n Gabor ez alkalommal a kérdés közjogi oldalát megvilágító hosszabb beszédben fogja az indemnityt a közös kormánytól megtagadni.

Politikai körökben élénk feltűnést keltett a Pester Lloyd karácsonyi cikke, melyben követeli, hogy a volt nemzeti pártnak hely adassék a kormánykebele-ben, hogy ily módon is dokumentáltassék a kormánypárt egysége. (Vagyis kielégíttessék a hatalmi vágy a melyből a fuziót megcsinálták.

is parasztnak neveztek, pedig »Vortrekker«-ek vagyis előnyomuló nép voltunk.

Alig kezdtük az új földet művelni, alig teremtetünk magunknak független állást: az angol kormányzóág a földet magának reklamáta azon az alapon, hogy mi angol alattvalók vagyunk.

Ekkor következett be második vándorlásunk. Ez 1833-ban történt. Ujra tömegesen mentünk származásunkba. Ökorszekerekre rakván butorainkat, szerszámainkat és gabonánkat, még mélyebben nyomultunk a pusztába. Még akkor a Natá-tartomány csaknem egészen néptelen volt. Egy vérszomjas hóditó, C s a k nevű, tulajdonképen egy zulu néger, 1812-től 1828-ig, több mint egy millió embert pusztított ki onnan. Utódja Dingán, még mindig nagy uralmat gyakorolt az elretentés által. Ez a vad király engedte meg nekünk, hogy ott telepedjünk, ahol most Durban és Port-Natal városok emelkednek.

De ez a gaz Dingán azzal az utógondolattal engedte meg a telepedést, hogy majd mikor megvagyonosodtunk, megtámadjon! Természetesen mindenki fegyvert fogott s csak hallatlan erőfeszítés, csodás vitézség s több mint száz csata kiküzdése után, melyekben családunk és gyermekeink is velünk küzdöttek, sikerült birtokában maradnunk e földeknek, melyeket vérünkkel és verejtékünkkel öntözünk.

Alig győztük le a fekete zsarnokot és törük meg hatalmát, mikor a Fokföld kormányzója angol sereget küldött oda, hogy elfoglalja a Natá-tartományt, 6 felsege az angol király nevében! A mint látja, mi még mindig angol alattvalók voltunk!... Ez történt 1842-ben.

Több száműzött hooftársunk az alatt meghódította a Transvalt és megtörte ott az Orange mellett Moselekatze szultán uralmát.

199. c
kiben
zeatul
uj je
nem
inter
ely s
agá
s me
y az
neie
lehet
il K
zül
kiben
zeatul
uj je
nem
inter
ely s
agá
s me
y az
neie
lehet
il K
zül
czi
gen
nyék
kezn
hely
kik
na
gy
hirdetik.) De e
évesetes letár
öltésvetés
ák képvisel
A jubili
ásával kezdet
gyanis a s
t a szen
a sze
a Sa
t ell
ig Dr
tartaso
n kite
zoktól szinte
az új hazat, n
zereztek!
A részle
svig tartott.
Nagy-Britann
pszi kezelt,
or is földj
tyak azt.
Vegre so
az Orange a
günet. Egy 1
aláírásával e
hogy földünk
magunkat kor
ársasági kor
oodhatjuk,
y szigorú
minden os
kán alap
ítául szolgál
obeknek hisz
rikai állam.
Griquafo
tt telepedtem
nekemmel e k
it néztem ki
előt ott, hol
vel később
léptette első
gy e vidéket
igemet illet,
kalmam volt
y alig em
krel
Egyszere
gy földjeink
elleki boer
nyomában, m
alaig vezettek
* Ezt a b

kiben van jóakarát, — mondja a cikk szerzője egész erejét arra érvényesítse, új jegecedési procezzus zavarta-mehessen. Nem lehet jobbat ki-intettel az osztrak állapotok züllötty színté próbara teszi a kiegyezési agát, (ugyan bár ezt magok is be-s mégis a közösség kell nekik?) mint az országnak közjogilag együvé tar-nei egységileg szerveztesse és csak lehet arra gondolni, hogy ez a szer-ll Kálmánnak államférfiai vezetése zül is fog vitetni. Csak a z ki-ogy a volt nemzetipart k alkalom a d a s e k, korlati államférfiak-érvényesülhessenek. Lesz a fuzió életképes valóságga zes arnyai hamarosan szét fog-

szik, bizonyos, már nem új eszme, gen kontempitált változásoknak előre nyéka, melyek a kabinetben be fog-kezni. Jól ériesült körökben tudják hely tárczak fognak gazdát cserélni k lesznek az új miniszterek. Mi nár olvasóinkkal, hogy Horánszky gyminiszterre. — A p p o n y i edig a felség személye körüi kinevezetni. (Hiszen ezt régen hirdetik.) De ezek a kinevezések csak a költ-éevetés tárgyalása után fognak megtörténni; költéevetést még a jelenlegi miniszterek k képviselni az országgyűlés tárgyalásain.

KÜLFÖLD.

A jubileumi év, a szent kapu megnyi-ásával kezdetét vette. A szent év bevezetését gyant a szent kapuk megnyitása képezi a szent Péter bazilikájában maga a a szent János bazilikában S a t o l i a a Santa Maria Maggiore bazilikában t e l l i biboros, a szent Pál bazilika-ig D r e g l i a biboros végzett az elő-tarítások között. A papa a Sixtusi ká-n kitett Szentség előtt mondott rövid

zoktól szintén elrabolták, egyszerű parancsra, az új hazut, melyet o y nagy szenvedések aran zereztek!

A részleteket mellőzöm. E harc husz évig tartott. Mindig messzebb mentünk és Nagy-Britannia mindig kinyújtotta utánunk pzi kezét, mint rabszolgai után, kik meg or is földjéhez vannak kötve, mikor már yták azt.

Vegre sok küzdelem és véres harc után az Orange alamban elismerték függetlenségünk. Egy 1854. apr. 8-áról Viktória királyné aláírásával ellátott nyilatkozat megengedte, hogy földünket szabadon használhassuk és magunkat kormányozhassuk. Határozott köz-ársasági kormányformát vettünk fel és el-rodhatjuk, hogy kis államunk, mely a tör- y szigorú tiszteletén, az egyéni szorgalmon minden osztály részére egyenlően kiosztott lken alapult, — sok nagyobb nemzetnek itál szolgálhatott volna, a melyek művel- obeknek hiszik magukat, mint ez a kis dél-rikai állam.

Griqua-föld is ennek egy kis része volt. Itt telepedtem le szegény nőmmel és két gyer- nekemmel e kis házban, melyben most vagyok. Itt néztem ki a hevet háziállataimnak, körül- előtől, hol most az önk bányája van! Tíz vel később W a t k i n s János idejött és lépitette első házat. Akkor még nem tudták, gy e vidéken gyémántok vannak: a mi pedig igemet illet, harmincz év óta oly kevés kalmam volt régi mesterségemet gyakorolni, y alig emlékeztem már ezekre a drága- k-re!

Egyszerre 1867 táján elterjedt a hír, gy földünkben gyémánt van. Egy lhart- elleki boér gyémántokat talált struczca nyomában, melyek egész kunyhójának anyag- aláig vezettek.*

* Ezt a boért Jacobsnak hívták. Egy bizonyos

ima után a Veni Creator Spiritust intonálta, azután bordszéken a szent kapuhoz vitette magát, melyre kalap csával háromszor ütött, mire a már kivágott falazat leomlott. A szent kapu át elsőnek a p á p a lépett az üres templomba, követték őt a bibornokok és szer- zetes rendek főnökei, a vallásos társulatok, a kü földi hatalmak képviselői és a svájci tes- török. A jubileumi énekek elénekése után a pápa áldást, teljes bűnbocsánatot hirdetett a sok ezerre menő tömegnek, mely a templomot és az előtte levő csarnok-teret szízig meg- töltötte. A szent kapunál a jubileumijében által a szerzetesek fognak őrt állani. Róma város az ünnep alkalmából fel van lobogóva. Az ünnepség minden zavar nélkül, feltűnő ajtatos csendben folyt le.

A háború.

Még a délafrikai harcztéren is, mintha ünnepelnének, nem jön valami újabb fegyver- tényről tudósítás. De azért nem kell binni, hogy Angliát valami békés nyugalomra tért volna: sőt London kedve, mint egy távirat allítja, igen is harczias és egész Angliában, valamint Skótzországban is oly mérvben nyil- vanul ez, a melyet a mostani generáció még nem ért meg. A kormánynak arra a fölhívá- sára, hogy csatlakozzanak a hadizászló alá, ezeken és ezeken jelentkeztek önkéntes szolgál- tatra. Hazafias ébredés vonul végig az egész országban, mondja tovább a londoni jelente- s, mert mikor legnagyobb a veszedelem, a legna- gyobb a nép áldozatkészsége is. London egy maga ötvenezer önkéntest tudna szolgáltatni, a kormány pedig összesen annyi önkéntest szerezhet, a mennyit csak akar. A kérdés csak az, hogy mikor lehet az új önkéntes csapatokat harczba állítani, mert előbb föl kell őket szerelni és legnagyobb részüket ki kell tanítani. Erre pedig legalább hat hét kell s egyedül az a körülmény nyugtalanítja az angol kormányt, hogy az alatt a hat hét alatt igen sok dolog történhetik a harcztéren. Ele- hetik Ladysmith, Kimberley s más megerősít- tett hely, ami természetesen óriás csapas vol-

Nemsokára az angol kormányzáság híven foglalási rendszeréhez, minden jogot és igere- tet labbat tiporva kijelentette, hogy Griqua-föld az övé. Hiába protestált köztársaságunk! Hiaba ajánlotta fel, hogy e nézetkülönbséget egy európai fejedelmekből alakult bíróság elé ter- jesszék!... Anglia visszautasította a bíróságot és elfoglalta földjeinket.

Legalább is azt hitette volna az ember, hogy igazságtalan uraink az egyesek jogait tisztelni fogják!... Nekem ki özvegy és gyer- mektelen voltam, mert az 1870-iki nagy jár- vány elragadta nőmet és gyermekeimet, nem volt kedvem új hazát keresni, új födelet építeni — hosszú utazásom alatt a hetediket vagy nyolczadikat! — tehát Griqua-földön maradtam. Egyedül lévén az országban, nem ragadt meg az a gyémántdüh, mely mindenkit lázba hozott s folytattam gazdálkodásomat, mintha csak a Du Toit Pau nem is egy puska- lövésnyire lett volna hazamtól!

Mily nagy volt tehát egy napon meg- lepésem, mikor láttam, hogy karámom falait, melyeket a szokashoz híven száraz kövekből építettem, éjszaka lerombolták és háromszaz méternyivel beljebb vitték a pusztába. Watkins János az enyém helyett 100 kaffer munkással másikat építtetett, mely az övéhez csatoltatott és magában foglalta azt a vöröses homokos földdarabot, mely eddig az én tulajdonom volt. Bevádoztam a rablót... Csak nevetett!

Niekierk nevű hollandi kereskedő, ki O'Reilly kazuár- vadással járt erre, a boér gyermekei kezében gyé- mántot talált, melyel azok játszadoztak. Nehány sousért megvette fölük s aztán 125.000 frankért eladta a Foktartomány kormányzójának Woodhouse Fülöp- nek. Ez a kő kiköszörülve az 1867. párisi világiállít- tásán is szerepelt. Ez idő óta több mint 40 millió értékű gyémántot vittek ki Griqua-földről. Különös körülmény, hogy e földek gyémánttartalmát azelőtt is ismerték s aztán elfelejtették. A tizenötödik századi régi térképeken e helyeken ily felirat olvasható: «Here Diamond.» (Itt gyémánt van.)

na, avagy föllazadhat egész Fokföld s akkor az új hadvezéreknek s az új csapatoknak első főadata lenne a felkelés leverése, ami annyit tesz, hogy az angoloknak ismét két ellenség ellen kell majd harczolniuk tovább is, nem összpontosíthatják haderejüket, a hogy az új főparancsnok, Roberts lord tervezi, hanem előbb a Fokföldet kell meghódítaniok, ha a tulajdonképpeni ellenség közelébe akarnak fér- közni. A helyzet válságos voltát érzik az irány- adó angol körök s innen az az óriás erőmeg- feszítés, melylyel a háboru folytatására gyűj- tik az újabb sereget.

A Delagoa-kérdés.

A Delagoa-öböl kérdése pedig e közben egyre jobban kezd kiélesedni. Anglia tudva- levőleg már rég meg akarta szállni ez az öblöt, hogy Lorenzo Marquez kikötőjében partra szállítva csapatait, egyenesen Transz- vál belsejébe hatoljon, mivel Transzvál erről az oldaláról ugyszólván teljesen védtelen. Az ürügye is meg volt volna rá, hogy megaka- dalyozza a burok bevitelét, mert ambar az angolok maguk úgy őrzik ezt az öblöt, hogy abba idegen hajó csak borzaszto sok nehé- séggel mehet be (a mi miatt már egyes hatal- mak tiltakoztak is az angolok eljárása ellen), az angolok mégis azt allítják, hogy Transzvál a Delagoa-öbölön át folyton kap külföldről fegyvert és lövészert. Portugália, az öböl bir- tokosa azonban sehogy sem volt hajlandó az öblöt Angliának átengedni, bár nagy art kapott volna érte, mert felt a solog következ- ményeitől.

A hatalmak figyelmeztettek Portugáliát, hogy az öböl átadása nemzetközi komplikáció- kat vonna maga után, a miknek Portugália lája majd a kárát, mert a pénzt, melyet az öbölért kapna, elvennék a hitelezői, azonkívül pedig ki lenne teve annak, hogy a burok fönt betörnek a portugál birtokra is. — Leyds, Transzvál brüsszeli követe ki is jelentette már kormánya nevében, hogy ez lesz a burok első dolga, ha Portugália odaadja Angliának a Delagoa-öbölt.

Fenyegtettem, hogy pörbe fogom... Azt mondta, hogy csak tegyem!

Három nappal később megfajították a rejtélyt. Ez a föld, mely eddig az én tulaj- donomat kepezte, gyémántbánya volt. Watkins János miután meggyőződött erről, rögtön to- vább hordatta kerítésemet, aztán Kimberleybe szaladt és hivatalosan magáén k vallotta a bányát.

Pereltem... Ne tudja megsoha Méré ur mit tesz az, angol birtományban perle- kedni!... Egymásután vesztettem el ökrei- met, lovaimat, bárányaimat... Eladtam bu- toraimat, ruháimat, hogy kielégítsem a vér- szopó embereket, kik magukat ügyvédeknek, biraknak, rendőrszolgáknak és porkolábok- nak nevezik!... Röviden, egy évi utánjá- ras, kísérletek, reménykedés, aggodalom és ellenszegülés után a birtokkérdés végre vis- szavonhatlanul eldőlt.

... Elvesztettem peremet s ráadásul még — tönkrementem! Az ítélet követeléseit met alapalanuak monda, elutasított és kije- lentette, hogy mivel a bíróság nem tudja megállapítani a perlekedő felek jogait, a jö- vőben megváltozhatatlan határt fog vonni kö- zöttünk. Így tehát a hosszúság hu-zonötödik foka alatt, a greenwichi csillagdatól keletre kell meghuzni a vonalat, mely a két birtokot egymástól elválasztja. A nyugatra eső rész maradjon a Watkins Jánosé, a keletre eső Vandergaart Jakabé.

Ugy látszik, hogy e különös határhu- zásra az vitte a birakat, hogy a 25-ik hosszúsági fok csakugyan keresztül megy a telken, hol az én karámom volt.

De a banya, fájdalom! — nyugatra esett s természetesen Watkins János tulajdonává lett!

Mindazonáltal mintegy eltörölhetlen je- léül e méltatlan ítéletnek, a nép a bányát még

Oroszország Afganisztanban.

Pétervárról jelentik, hogy Oroszország Kábelban, Afganisztán fővárosában diplomáciai ügyvivőseget állít föl, a mely már 1900. január elsején megkezdte működését. Londonban, a hol Oroszországnak Ázsiában tett minden legkisebb lépését is figyelemmel kísérik, a kabuli ügyvivőség felállítását arra magyarázzák, hogy Oroszország mindent elkövet arra, hogy Anglia befolyását Afganisztanban megtörje és az orosz befolyásnak mentül nagyobb területet biztosítson az emir udvarában.

HIREK.

* **Törvényhatósági bizottság ülése.** Debreczen város köztörvényhatósági bizottsága holnap délelőtt 9 órakor ülést tart a város-háza nagyteremében. Az ülés tárgyszorozatát lapunk szombati számában közöltük. Előnk gróf Dégenfeld József főispán lesz.

* **János napja.** Ismét beléjutottunk a névnapok hetébe. Tegnap az Istvánokat ma pedig a Jánosokat köszöntik fel az ismerősök és jóbarátok. Igen sokan kívántak boldog névnapot első sorban is partunk szeretett, köztiszteltben álló alelnökének Kertész Jánosnak, partunk jegyzőjének, dr. Benedek Jánosnak, azonkívül Komjáthy János szinigazgatónak.

* **Költözik a bejelentő hivatal.** Debreczen város bejelentő hivatalát a mai napon átköltöztették a Komáromi ház földszintjére. Ez ideig az összes butorzatot, levéltart és iratsomókat egy szobába helyezték el. Lapunk egyik munkatársának alkalmá volt a költözködést végig nézni, a melyből nagyon vegyes impressiókat merített. A bejelentő hivatalt abban a szobában helyezték el, a hol eddig Mihályi rendőr biztos a gyalogrendőrököt oktatta. Az a szoba pedig állítólag a szatmári béke óta (1711) nem volt surolva. A közegézség elleni merényletnek tekinthető tehát, hogy a szegény irnokokat abba bűzös dohos szögű szobába helyezték el.

mindig — Wandergaart Kopjének nevezi. Nos Méré ur! nem mondhatom teljes joggal, hogy az angolok gazemberek?

A mostani angol-bur háborúnak sincs másban a magyarázata, mint azon szakadatlan erőszakoskodásban, a mivel az angolok, mióta csak Fokföldre, e hosszú időn át az első foglaló hollandok kezében volt birtokra, betették lábukat, a holland gyarmatosokat folyton haborgattak s alig alkottak új hazá valahol, ismét tovább szorították.

Am végre kimerült a holland települők türelme s belátva azt, hogy itt két lehetőség előtt állanak: vagy meghódolni az angol erőszak előtt s ez esetben elveszítik önállóságukat, hosszú küzdelmök árát — jólétre emelt hazájukhoz birtokjogukat és még holland eredetűkből származó faji jellegüket is; vagy megvívják az élet-halál harcot, mely esetben vérték megszabadulva az angolok erőszakoskodásától, demokráta alapon szervezett állami életüket tovább fejthetik és állandósíthatják — felvették ezt az élet-halál harcot, a melyet mindaddig a szabadság Istenének segítségével bámulatra méltó eredménnyel — az angolok felett győzelemről győzelemre menve — folytatnak.

Forró kívánságunk, hogy győzelmesen kerüljenek ki végtére is az egyenlőtlen küzdelemből s koronázza véraldozatukat hazájuk szabadsága és függetlensége.

Megérdemli ezt oly nép, mely annyira megbecsüli ezeknek a szent eszméknek az értékét, hogy azok szerint akár élni és hánem: meghalni inkább, mint sem járomba gördítse nyakát.

Az emberjogok minden tisztelője rokonszenvvel tekint rájuk és sikert kíván nekik.

Simon Miklós rendőrkapitány hivatalos helyisége nagyon hasonlít a debreczeni állomás III-ad osztályu váróterméhez, a mely pedig tudvalevőleg minden, csak nem tisztá. A hivatal ajtaja egy pincze felett van. Ott fognak bejárni a be és kijelentést eszközölő felek. Igen, de nagyon vigyázniok kell, hogy fejüket valahogy bele ne verjék a falba, mert a bejáró pincze feletti folyosó meglehetősen alacsony. Az új bejelentő hivatalnak két ablaka van, a mi azt jelenti, hogy délután 3 órakor csak a világítás mellett lehet dolgozni. Szóval a bünyői osztály ugyancsak sanjarruvá tette e hivatal személyzet állapotát. Ha mást nem is, de egészségét reszkitorozza a kapitánytól kezdve az egész hivatali személyzet. Ennek pedig a nagy Debreczenben nem szabad megőrténni. Felhívjuk az illetékes körök figyelmét ezen ázsiai állapotra s kérjük annak rögtöni orvoslását.

* **Debreczenben és másutt.** Az egész országban élénken lüktet a hazafias mozgalom, hogy a becsületes honi ipart pártolja a magyar. Amit az idegen iparczikkekből nélkülözhetünk, szorítsuk ki a magyar ipar pártolásával. Nagyon sok magyar iparczikk van a piacon, a mely szolidabb, jobb és drágább se drágább az osztrák czikkeknél, mégis erre adja a közönség a pénzét. A magyar közvélemény megmozdult az országban, hangzik a lelkesedés: a magyar ipart pártoljuk. Masutt van és látszik is a mozgalomnak fogantatja. Rovás ez megint, hogy itt nálunk semmit se csinálnak. Mig Aradon, Kecskeméten, Kolozsvárott és másutt a hazafias mozgalom hatása alatt nagy karácsonyi bazárokat rendeztek be a magyar iparczikkekből és magyar czikkekből szerzi be a társadalom kriszkindlijét, nálunk kinek van az efeledolog az eszében? Senkinek. — Igaz, hogy ez inkább társadalmi kérdés, — de másutt azért nem sajnálják a fáradságot tőle, a vele való törődést a hatóságok se Kolozsvárott is a polgármester áll a magyar ipar pártolása érdekében indított nagy mozgalom elén, ime, Kecskeméten is, ezen bátor, lelkes hazafissággal és tudással kormányzott nagy alföldi testvérvárosban, melynek kulturhaladása országos figyelemre és elismerésre érdemes. (Onnét jelentik most, hogy Kada polgármester é Horvath Adam orsz. képviselő szép beszédedl nyitották meg a karácsonyi bazárt, mely 8 napig tart s a melyben kizárólag kecskeméti iparczikkeket adnak el. Hegedüs S. ker. miniszter táviratban üdvözölte a kecskeméti eket hazafias vállalkozásukért. Másutt tesznek valamit a népért, i p a r é r t, k e r e s k e d e l e m é r t. Kecskemét gazdasági vezetéséből is tanulhatna Debreczen, tanulhatna végre abból a tudományból, miként kell cselekedni a népjólét előmozdítására is valamit. Mi fázuuk a reformoktól, az ujtásoktól — a munkától. A ránk öregedett sablon bilincsei közt van a hatóság és társadalom egyaránt.

* **Theológus diákkongresszus.** A debreceni hittanszaki önképzőkör »Közönye« ujra felveti a mar a mult évben haugoztatott theol. diákkongresszus eszméjét. A tavalyi cikkekhez nem szóltunk hozzá, mert nem láttuk a kongresszusnak semmi célját, azokon az alapokon, a melyeken tervezetett. Most azonban Uray Sándor olyan eszméket pendit meg cikkében, a melyek megérdemelnék azt, hogy megvitatásukra s érlelésükre a theol. ifjak, a jövődó papjai összejöjjenek. Uray cikkéből látszik, hogy theol. ifjuságunk körében már forr valami s igen üdvös volna, ha ki is forrna és a

lelkeknek vidámító italává lehetne. — mondja — a saját hibáinkat vizsgálva a közönyöket felebrezzteni, az elszéled egybegyűjteni, főcélunk tekintve a vallási kölcsi motívumok kidomborítása mellett benső, testvéries és az életbe is kibátó sülést, a közös munkában való közös részt, az egyházépítésre való szövetkezést. Sürgessük a hittanszaki körök felállítását, letölég megerősítése mellett bibliavásolási kitézését, vallásos egybejöveteleket és estélyek tartását, ledöntvén immár a laszfalakat, melyek az orthodoxia, és racionalizmus mumiában, ezekben masan üres frázisokban — köröttün Nekünk nem célunk, nem szabad, hogy legyen a polemizálás, hanem az egy vasztó bajoknak alkalmas eszközök gyógykezelése.

* **Beküldetett. F. hó 23-án** Derecskén a bíró választás, és pe ahogy, a mióta Derecske község fenáll nem volt. Mar a reggeli órákban gond hogy mi lesz, mert a környékbeli cser mind ide voltak összpontosítva. Mikor kilencz órakor a szolgabíró kijelentette fő bírói állásra van hat pá ebből a törvényes jogánál fogva ma, amely három közül éppen k é p v i s e l ő t e s t ü l e t n e k, sem a választó közönségnek nem kellett egy sem erre kijelentte, hogy így akarja és így lesz. A három közül a volt bíró megválasztotta, ő t v i r i l i s k é p v i s e l ő v e l csakugyan történt a nevélasztó jog ellen a legvérszóbba visszaélés.

Erre nagy is lett a felháborodás, hogy hogy a nép nem is bocsátkozott aztán sem választásba. A képviselőtestület is elhatározta hagyni a község házat, de arra ráparancsolt a szolgabíró, hogy várják végire.

Azt elösmérjük, hogy a szolgabíró u joga van az ajánlkozók közül hármat kijelöl hogy sic volo sic jubeo-val erőszakosan ke tül hajtott jelöltjét a népre oktrojálhassa. hihetjük. Ezt nevezik nálunk a jog törvény ér igazság korszakának. Így lehet erőteljes (?) kezekkel kormányozni és voltaképen uralkodni. Az eltávozás a további választástól már maga is tiltakozás a szolgabíró basáskodása ellen, de úgy hisszük lesz annak és kell lennie folytatásának is, a választás megemmitése iránti kérelmezésével a többség rendezésében, ha ugyan respektálják csak kevésse az adófizető nép jogát.

* **Két ülés.** Az ügyvédi kamara állandó bizottsága bűnvádi perrenartás tanulmányozását tárgyazó folytatolagos ülése, legközelebb f. év december hó 28-án délután 5 órakor fog megtartatni, ekként ezen a héten két ülés lesz: az egyik december 28-án, a másik pedig december 30-án délután 5 órakor. Erről a érdeklődők ez uton értesíttetnek.

* **Hajdúvármegye állategészségügy.** Hajdúvármegye területén az elmúlt hét folyamán a következő állatbetegek fordultak elő. Veszétség: Hajdu-Szoboszló v. 1 u. Sertésvesz: balmazújvárosi j. Balmaz-Ujváros 1 p., Csege 1 u., Egyek 1 m., nádudvari j. Nádudvar 1 u., Püspök-Ladány 1 m., Szováth 1 p., Hajdu-Böszörmény v. 2. sz. Hajdu-Nánás v. 2 u.

* **Sikkasztással vádolt munkás.** Matlekovits Péter, sárosmegyei betonmunkást, k utóbb Debreczenben volt alkalmazva, azzal vádolják, hogy Eperjésen, hol azelőtt dolgozott, a rabizott pénzeket elsikkasztotta. Matlekovics időközben eltűnt Debreczenből s mivel sehoh sem volt feltalálható, az eperjesi törvényszék országos körözését elrendelte.

* **Püspök pipája.** A nyitrai püspök rezidenciájába beallott egy sváb ember.

— A püspökhöz jöttem, mondta a titkárnak, a ki persze megkérdezte:

szonyra nézve is azt, amit a »Dél-északi határát képeztek. Boeroknak vagy-meghódította a Transvalt és megtörte ott az Orange mellett Moselekatze szultán uralmát.

— Mit akar a püspöktől?

— A pipámat; felelte a sváb.

Ez a válasz még volt arra, hogy ne bocsássak be a fcpaphoz. A jó emberem azonban nem lehetett kifogni, türelmesen várta a kapuban egész nap, a míg a püspök is meghalotta, hogy rajta keresi a pipáját. Az egyházfejedelem behívatta az embert.

— Micsoda pipát követelsz tőlem? — kezdete a szót, a mire a sváb megfelelt:

— A melyik apai jussom megillet engem.

A püspök és a paraszt végre megértették egymást s kiderült, hogy a parasztnak igaza van. A mikor ugyanis, még huszonöt év előtt Bende Imre fittaki plébános volt, megtetszett tadjépipája egy községi sváb parasztnak. A plébános tréfából megígérte, hogy ha püspök lesz, oda adja neki a pipát. A paraszt bizott az ígértben. Bende már kanonok volt, a paraszt meghalt, de végrendeletében meghagyta a fiának, hogy kérje el a főtisztelendő urtól a szép pipát, ha megkapja püspökséget. A fittaki sváb nem igen olvasást és csak most tudta meg, hogy az egykori plébános már püspök. Ezért látogatott el tehát a nyitrai rezidenciába. Még szerencse, hogy épségbe megmaradt a tadjépipa így a püspök beváltotta ígértét.

* **A krajczár vége.** A régi egy és fél-krajczáros rézpénzt az állami pénztárak még a hó végéig fogadják el fizetés avagy beváltás égett. 1900. njev napjától kezdve a régi váltópénzt egyáltalán sehol sem lehet beváltani s így annak értéke ez év végével teljesen megszűnik. Egyes és különösen osztrák hejyekről fölterjesztés ment az illető pénzügyminiszterhez allampénztárak beváltási kötelezettségnek. legalább a jövő évi június 20 ikáig leendő meghosszabbítása érdekében, de a két kormány nem ter el az eredetileg megállapított módozatoktól.

* **Elveszett a vasárnap délutáni előadás**on egy arczképpel ellátott bros. A megtaláló Nemes Gábor üzletébe vigye be illő jutalmát megkapja.

* **Gazda és gazdatisztek között való jogviszony szabályozása.** A gazdatisztek viszonyainak szabályozásáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetének tárgyalását ma zárták be a földmivelésügyi minisztériumban. Anyi Ignác földmivelésügyi miniszter az észlő bizottság észrevételeinek figyelembe-velel tárgyalására legközelebb az érdekeltek és gazdatisztek bevonásával nagyobb értekezletet fog tartani.

* **Hegedűs Sándorné 1000 frtos iról honoráruma.** Említettük volt, hogy Hegedűs Sándorné azért a szép cikkért, melyet a hazai ipar támogatása érdekében írt, egy lelkes iparbárattól 1000 forintot kapott, a melyet a kegyelmes asszony azonnal öb jótékony intézetnek adományozott. Kolozsvárról egy valaki meginterpellálta kegyelmes asszonyt, hogy az 1000 forintból miért nem juttatott Kolozsvárnak is. — Erre a kegyelmes asszony azt felelte, hogy adjunk a magunkból. Ő és férje azt hiszi, elég sűrűn gyakorolják ezt az elvet a kolozsváriakkal szemben.

* **Magyar lelkészavátás Amerikában.** A trentoni magyar református gyülekezet lelkészét Csánfordi Ferenczet november hó 7-kén avatta fel ünnepélyesen rendes lelkésszé a philadelphiai egyházmege kiküldött bizottsága. A távolból is melegen üdvözöljük az új lelkészt hogy nagy felelősséggel és sok járó helyén adjon neki a kegyelmerőt és kitartást feladatai meg-

Lajos jurátusa. H. Váráp halt meg Kiss Gusztáv nyug. inár s 48-as honvédszázados. ogult a szabadság-levékeny részt vett. 47-ben követte, Kossuth Lajos usna: választotta meg s a harsz-

kiütéséig a legmozgalmasabb időben mindig az ő oldalán volt, Kossuth nagyon kedvelte fiatal jurátusát, gyakran h a j n a l i g d o l g o z t a k e g y ü t t s a m i k o r az országgyűlés küldöttsége Bécsbe ment, Kiss Gusztávot is magával vitte. Kossuth L. jurátusa egyébiránt születésére nézve morva volt, s csak később innulta meg a magyar nyelvet, amikor Jókai Mórral együtt a kecskeméti kollegiumban jogot hallgatott.

* **Hajószerencsétlenség.** Antwerpenből feleltik: Mult ejjel a Buenos-Ayresből Antwerpenbe menő Maggie Mac Nair angol gőzös Terneyem mellett a Selde-torkolatnál összeütközött a Luciau német gőzössel, mely Hamburgból Mexikóba menet Antwerpenben ki akart kötni. A Maggie megfeneklet, és nagy léket kapott. A Luciana a ködben eltűnt. Nem tudják, mi lett vele.

* **Egy család tragédiája.** Fazekas Imre dr. nagyváradi tekintélyes ügyvéd, a Csáky család ügyesze szombaton ejjel felakasztotta magát neje betegsége miatti bánatában. Hétfőn temették el. A temetés után pár órával kiszenvedett felesége is. A szerencsétlen szülőket öt árva gyermek siratja.

* **Meg nem engedett egyesület.** A leguóbbi időben a fővárosban, »Nachum Arelin« czimen zsidó egyesület alakult, melynek legfőképen vallásos céljai voltak. A belügy miniszter ma az egyesület alapszabályait azzal küldte vissza a tanácshoz, hogy a kormányhatósági jóváhagyást nem adhatja meg. A miniszter határozza át azzal okolja meg, hogy az egyesület működése olyan vallásos irányu akart lenni, aminőkre csupán az izr. hitközség adhat engedelmet. Az istentiszteletek tartása különben is a hitközség feladata s az alakulóféltben levő egyesület tagjai nem birnak olyanfoku műveltséggel, hogy a kiüzött vallási kérdésekkel saját körükben foglalkozni hivatottak lennének.

* **A rutén papok kongruája.** A földvidéki nép nyomorúságos helyzetének egyik oka az, hogy a lelkészek is küzdének az élettel s így mostoha anyagi sorsukban nem mindig tölthetik be azt a fontos hivatást, a mely reájuk vár. Ezen a bajon akar segíteni Ungvármegye és Beregvármegye, a mennyiben föliratot intéztek a kormányhoz, hogy addig is, a míg a lelkészek kongruáját véglegesen rendezik, adjon rendkívüli segítséget a két vármegyében működő görög katolikus lelkészeknek. A vármegék hangoztatják föliratukban, hogy ezeknek a lelkészeknek mostani helyzete valósággal tarthatatlan.

* **Afrikába készültek.** Temesvárott, a gyárvárosi Andrassy-uton tegnap este nem kis csődület volt. A rendőr két 12—14 éves harczkész ifjút vont kérdőre, hogy hova készülnek az est homályában?

— Afrikába a burokhoz! — volt a lakonikus felelet.

Es csakugyan. Klögel János és Kornit Frigyes nagykikindai illetőségű, fiatal harcrosok, immár két nap óta uton vannak, mert bizony elhatározták, hogy a burok segítségére indulnak. És erre a hosszú utra 50 forintot vittek magukkal, melyet e két jóbarát immár hónapok óta összetakarított. A rendőrség táiratilag értesítette ma a szülőket, hogy a fiuk nemsokára oithon lesznek, a hol több mint bizonyos, hogy háboru lesz két bur és angol apa közt.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: Institut E. W. Nicholson »Longcatt« Gunnersburg, London, W. England.

Színház.

Ünnepi előadások.

Karácsony estején hagyományos szünet volt színházunkban. Színészeink, kik egyéven keresztül szórakoztatják a közönséget, ez estét a családi körben töltötték el. Vasárnap délután azonban volt előadás. A boldog került színre kis közönség előtt meglehetősen gyenge előadásban. Hétfőn Karácsony első napján két előadás volt. Színrekerült délután:

(A sárga csikó.)

Csepreghy népszínművének meg van a vonzereje. Szép közönség nézte végig hétfő délután is. A szereplők sok igyekezettel játszottak. A tapsnak, kihívásnak, vége-hossza sem volt. Kitűnő alakítást nyújtottak, Bartha István, Szacsavay Sándor, Ferenczy, Perényi Margit és Follinuszné. Este szintén nagy közönség előtt ment:

(Viola alföldi haramia.)

Ebben a régi jó népszínműben különösen Komjáthy és Komjáthy volt zajos ováció tárgya. Sok tapsot kapott még Püspöky, ki Peli cigányt játszotta. Jók voltak ezenkívül Rubos, Fenyéri, Follinuszné és Sziklay.

(Tékozló.)

Kedden délután ez a regényes színmű vonzott nagy közönséget. Az előadás különben nem állott azon a nívuson, hogy bővebben volna érdemes vele foglalkozni.

(Máni.)

Az ünnepi előadásokat Follinus Aurél népszínműve fejezte be. A czimszerepet Perényi Margit játszotta ügyesen, kedvesen. Jó volt Sziklay az öreg Kreutzer, Rubos a fiatal Kreutzer szerepében. Tanay kitűnő karika urát mutatott be, ugyszintén Szathmáry Árpád is. Follinuszné, Szabó Irma, Ferenczy szintén emelték az előadást gondos játékkal.

Borsody monológot ad elő. Ki ne ismerte volna a mult évben színtársulatunk zöld havelockos sugóját, az ő s bohém Borsody Józsefet? Talán egy ember sincs a városban, a ki ne emlékezne rá. Azoknak, a kik ismerték — adatik tudtára, hogy Borsody kimászik a sugólyukból s a nagyközönség elé állva fogja magát p r o d u k á l n i. — Amint a Győri Hirlapban olvassuk, a tűzoltó egylet Szilveszter estején fog monológot előadni. Ezt Borsody számtalan debreczeni hitelezője és ismerőve szeretné meghallgatni, mert noha ő mesélt ugyan mesés dolgokat egykori színészkedéséről de ezt nem hitte neki a nagy közönség. Ime most ráczáfol a világra. Fő dolog az, hogy bele ne süljön, mert sugólyuk sugni legalább is paradoxon.

Tóth Elek gyászja. Színtársulatunk fiatal szerelmes színészét, Tóth Elekét és nejét Pogány Jankát nagy csapás érte. Anyósa özv. Pogányné urnó hosszas szenvedés után vasárnap kiszenvedett. Temetése hétfőn d. a. ment végbe a Kossuth-utca 54 sz. háztól nagy részvét mellett.

Színházi műsor.

Szerdán: »A« Gyurkovits lányok vigjáték.

Csütörtökön: »B« bérlet Házi béke operatt.

Pénteken: »C« bérlet »Fedóra« : színmű Sardou V.-től.

Szombaton: »A« bérlet. Sultán, operette.

Vasárnap: Délután: Talmi herczegnö.

Est: Kintornás család.

Hétfőn délután: A Barnett lányok, operett. Este: Szigetvári vértanúk.

Mulatságok.

Jogász-bál. A debreczeni ev. ref. jogakadémia hallgatói január 14-én tartják meg báljokat, mely a szezon egyik legfényesebb mulatsága lesz. A balra a következő meghívót bocsátották ki. Meghívó a debreczeni jogakadémia hallgatói által segélyegyletük javára Bernáth Elemérné Szmracsányi Mártha ö méltósága védnöksége alatt 1900. január hó 17-én, szerdán az »Arany Bika« disztermében rendezendő zártkörű jogász balra. Belépti-jegy 6 korona, páholy-jegy 20 korona. Páholyba lépőknek személy-jegygyel nem kell ellátva lenniök. Jegyek csupán a meghívó előmutatása mellett válthatók: Szent-Királyi Tivadar, Zádor Lajos, Pongracz Géza urak üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönöttel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 9 órakor.

A hentes és mészáros ifjuság bálja. mely 1900. január 6-án leend a bika szálloda disztermében, mint haljunk, nagy port vert fel az illető körökben. A buzgó rendezőségnek bálanyaül Debreczeni Lajosné urnót kérte fel, ki a megtiszteltetést el is fogadta, s így alapos okunk van hinni, hogy ezen bál egyike lesz a legsikerültebbeknek.

A vadászok mulatsága. A h.-hadházi vadász társaság január 6-án mulatságot rendez, melyre a következő meghívót küldte szét. Meghívó a h.-hadházi 1900. évi január hó 6-án a végélgő termében zártkörű tánc estélyt rendez, Kóti Jerémias társ. jegyző. Farsang Ödön társ elnök. Csapó Zsigmond társ. elnök. Belépti-díj személyenként 1 frt, családjá 2 frt 50 kr. Kezdeté este 7 órakor. Jegyek előre válthatók Hadházi Jenő kereskedésében és este a pénztárnál.

Vidéki hírek.

A h.-nánási függetlenségi kör gyűlése. nánási függ. olvasókör e hó 24-én tartotta ülését, a midőn a volt tisztviselők mind újabb megválasztattak. Kovács Marton könyvtárnok leköszönése folytán egyedül a tisztviselőségre választottak új embert Pongor Gergely személyében. Dr. Bakonyi Samu debreczeni ügyvéd nagy lelkesedéssel tiszteletbeli tagnak választatott. Tiszteletbeli elnökké választották Brassó Karoly nánási gimn. tanárt.

A tiszteletbeli elnök a tisztújító ülés folyamán felolvasta azon üdvözlő iratot, melyet a kör a h.-nánási képviselő, Olah József útján az országos függetlenségi parthoz fog felterjeszteni. A feliratban a nánási derek polgárok üdvözlők az orsz. függ. pártot, kéri a harc folytatását hazánk s nemzetünk szabadságának megóvásában s ígéri, hogy mindig és mindenben támogatni fogják a függ. pártot s követni fogják e tben és halálban. De mert látják a függ. polgárok, hogy nemzetünk maholnap az óriási terhek miatt teljesen koldusbotra jut: tiltakoznak a kvótá felmentése ellen is.

CSARNOK.

Inkognitó.

Irta: Szomaházy István.

Negyhetes olaszországi utazás után Dózsa és fiatal feleség visszafelé jöttek a gyors-

vonaton. Szótlanul dültek hátra mindketten a kupében és míg a hósipkás tiroli hegyek lassankint elmaradztak a vasuti töltés mellett, még egyszer visszaálmodták a történeteket. Dózsané olykor behunyta a szemét, Dózsa pedig elgondolkodva ejtette le kezéből az ujságot. . . Már itt is érzett az ibolyásvavaszi levegő, mintha Sorrento aranyos vöröfényét magukkal hozták volna a vasuti kupéba. Ki tudja, meddig fűzik itt a gondolataikat, ha az étkezőkocsi pinczére be nem szól:

— Az ebéd!

Dózsané tebat kissé megigazitotta frizuráját a tükörből. Dózsa fejére csapta a keket utazósipkáját s ezzel átsétáltak az étkezőkocsiba, a hol a pinczerek nagyban készülődtek már a főszoigálandó ebédhez. Az asztalok mellett sok ulas ült, néhányan fontoskodó gourmandériával kötötték állak alá a szalvétát, mások a jövendő élvezetek reményében törték kettő a császárszemjét. Dózsa türelmetlenül nezett szét va ami hely után, de mivel a gyorsvonattal véletlenül sokan jöttek, nem igen akadt megfelelő asztalra. Már éppen szeliden kátomkodni készült, mikor vártlanul a nevet hallotta:

— Dózsa . . . maga az?

A fiatal férj kíváncsian nézett körül, az egyik asztalnál egy karcsu, utiruhás, zöldkalapos menyecske ült, egy mencsikoflos uriember társaságában, a ki éppen az aranszinű sherryből öntött magának egy pohárkával. Dózsa megdöbbenve nézett a fiatal asszonyra, a ki négy év után is fölismert.

Szalay Gizella volt, a Népszínház egykori kardalos-kisasszonya, a ki ifjúságából valaha neki szentelte a hat leggyönyörűbb hónapot, de később titokzatos impresszárió segítségével hódító hadjáratra indult az orosz arisztokrácia ellen.

Azóta sokat beszéltek a szép szőke lányról s a színház környéken az a meggyőződés kapott labrá, hogy Gizella egy orosz nagyherceg fogatán kocszik a szentpétervári operába. . . Akárhogy is volt, Dózsa teljesen negy év óta nem hallott róla; s most érthető zavarral állt meg az étkezőkocsi közepén, mikor a szép asszony hirtelen megszólította:

— Dózsa . . . maga az?

— Igen, én vagyok. — mondotta a fiatal férj, megdöbbsent pillantást veve a feleségére, aki bámulva áldogált oldalánál.

— Nincs helyük? — folytatta Gizella kisasszony (vagy Gizella asszony) kedveskedve. — Üljenek ide a mi asztalunkhoz. Itt ugyanis négy ember számára terítették. . . Ez ugye a kedves felesége? . . . Jöjjenek, majd bemutatom az uramat. . . ő nagyon szereti a lovagias magyarokat. . .

Dózsa tanácstalanul nézett körül, de mivel nem jutott eszébe elfogadható kifogás, habozva fordult a feleségéhez:

— Akarja?

— Miért ne? szólt Margit asszony mosolyogva.

Gizella erre bemutatta a férjét: Teuchwald főhadnagyot, s kibent civil ruhái dacára is föl lehetett ismerni a merevtartásu katonát, Teuchwald főhadnagy kezét csókolt Margit asszonynak, a Dózsa kezét pedig férfiasan megszorította. Utóbb öntött Dózsanak a sherryből, s lelkes dithirambusok közt jelentette ki hogy a magyar nemzettel teljes szívéből szimpatizál. . .

Míg Dózsa érthető ijedtséggel kanalazta a sótalan levest, a két asszony megindító barátságot kötött. Dózsané sokat beszelt a genovári világító toronyról és Capri-sziget holdvilágos éjjeleiről. Gizella asszony pedig áradzó boldogsággal dicsérte Teuchwald főhadnagyot. Majdnem könnyelabado szemmel szorította meg a Dózsané kis kezét.

— Ha tudná, hogy milyen áldott ember! Talán a napot is lehozná, ha komolyan kíváncsiam tőle. . . Nincs olyan kívánságom, a minek ellentmondani tudna.

— Csak nem fog valamit megtagadni az ilyen aranyos asszonykától! — mondotta Dózsané meggyőződéssel.

Később valamennyien ittak egy-egy kortyot a sherryből. Teuchwald főhadnagy pedig szerényen engedelmet kért, hogy egy üveg pezsgőt fölbonthatson. Margit kérdőleg nézett az urára, de a főhadnagyné — Isten tudja, hogy ju ott ilyesmi az eszébe — ezt mondta:

— Elfogadhatják. . . az ur nem igen érzi meg, ha egy üveg pezsgőt fölbonthat. . . Száz üveget is fölbonthatna. . . ennyi is bőven telnek a jövedelméből: Van itt pénz. . . nem kell sajnálni a főhadnagy urat. . .

Dózsané, a ki nagyon megszerette a fiatal asszonyt, ugy találta, hogy új barátinője kissé naivabb, mint kellene. . . Teuchwald főhadnagy azonban tetszéssel hallgatta a felesége hóbortos trécselését és később udvariasan üritette ki poharát a Dózsané egészségére és boldogságára.

A feketekávénál történt, — a főhadnagy szivarért ment át a kupéjába — hogy Gizella asszony bizalmasan hajolt közelébb a nászutas házassághoz.

— Mit titkolózzam maguk előtt, mondotta jólelkűen. . . Pszt. . . hajoljanak csak idebb. . . Teuchwald főhadnagy nem az, a kinek kiadja magát. . .

— Hát kicsoda? — kérdezte Dózsané izgatottan.

— Teuchwald főhadnagy csak afele fejedelmi álnév. . . afele előkelő inkognito, a melyben a koronás fők utazni szoktak. . . Ő sokkal nagyobb ur, mint önök hiszik. . . de az Istenért, nem szabad ám elaralniok, hogy tudnak valamit a dologról. . . A főhadnagy igazi neve: II. Tivadar. . .

— Középruméliai fejedelem? kiálltot fő Dózsané megdöbbenve.

— Ugy van. . . II. Tivadar, Középruméli ura és fejedelme. . .

Dózsané, a ki lánykorában sokat olvasott a galáns balkáni fejedelem párisi kalandjairól, híres színházi viszonyairól, szenzációs nizza virágkocsijáról, amultan kérdezte a dicsékedő Gizella asszonyt:

— E szerint. . . maga. . . a fejedelemné?

— Hát persze. . .

Teuchwald főhadnagy utóbb visszatért a szivarokkal s előzékenyen megkínálta Dózsané egy valódi havannával, a mit az öreg Clay álitólag a saját használatára készített. De Dózsa a ki ült gégehurutban szenvedett a szüntelen szivarozásól, sajnálkozva jelentette ki, hogy sohasem dohányzott életében. . .

Ebéd után közeledvén a hivatalos vámvizitáció, Dózsa visszatért kupéjába, de előbb udvariasan elbucszkodott a főhadnagytól és a locsogó Gizella asszonytól. Gizella asszony ekkor megcsókolta Dózsanét s nyájisan így szólott hozzá:

— Ha Bécsbe jönnek, keressenek föl

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csipkés, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mint a különböző fajta és 2000 különböző szín s árny)

Ruhák s blousokra a gyárból! Pótlóknak postabér-, vámentesen s ház

Minták postafordu

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztással.

Henneberg G. selyemgyár

(cs. és kir. udvari szállítót)

elyem báliszövetek 45 krtól

4 frt 65 krig méterenként — saját gyáraimból —

meghívották a Transvalit és megtörte ott az Orange mellett Moselekatze szultán uralmát.

unket az Imperial-ban, a hol a felséges
k allandó lakása van . . .
Dózsa előretuszkolta a feleségét, maga
pedig szótlanul baladt a nyomában. A szom-
széd kupában Margit asszony visszafordult.
— Milyen jószívű, milyen bájos a fe-
jedelmné, — mondta lelkesedve . . . Látja,
hogyan megcsókolt . . . pedig most beszéltem
vele először életemben . . . Csak azt nem tud-
om, hogy miért szólítja az urát felséges ur-
nak? . . . Avagy ez is az udvari etiketthez
tartozik?

KÖZGAZDASÁG.

Az új italméresi törvény tudvalevőleg
már január hó 1-én életbe lép. Valahányszor
az italméresi üzlet, vagyis italkereskedés te-
kintetében változások történtek, ezek az ér-
dekeltség körében mindig bizonyos kezdetbeli
nehézségeket idéztek fel. Az ezuttal életbe-
lépő szabályzat nemcsak ily kezdetleges ne-
hezégeket, hanem komplikációkat is fog az
érdekeltek körében támasztani, mert az új
törvény által számtalan üzletember érdekei
érintetnek, különösen pedig mivel a szesz és
az abból készült közönséges pálinkának a
korlátolt kimerés úttöréstől történt kizárá-
sával a kereskedők és korcsárosok közt erős
érdekelletét keletkezik. Már ez okból, de
különösen azért, mivel a kereskedők és sza-
tócok számára a poharazási és utczán át-
való kimerhetési töldelekkel ellátott, valamint
a cukrászok, kávéosok és más hasonló üzle-
tek tulajdonosai és a gyógyszerészeknek eddig
adott kis mértékbeni engedélyek január 1-vel
hatályukat veszítik és ezen engedélyek tulaj-
donosainak az új törvénynek megfelelő jog-
sítványok elnyerése céljából 1900. január
30-ig írásbeli uton jelentkeznük kell — nem
ajánlhatjuk eléggé, hogy az érdekeltek az új
törvény rendelkezéseivel idejekorán megismer-
kedjenek.

Tokár János a temesvári kereskedelmi
és iparkamara t. fogalmazója, ki előző mun-
kálatai révén a szakközönség körében máris
jó hírnevet tudott magának kivívni, ezuttal is
megfelelni óhajtván az érdekelt üzletvilág
szükségeinek, az új italméresi törvényt ki-
egészítve a vonatkozó végrehajtási rendeletek
hátrózmányaival s hozzátartozó magyarázó
jegyzetekkel ellátva külön magyar és német
kiadásban bocsátotta közre.

E művecske kiválóan nyer becsben az
által hogy szerző egy rövidre fogott előszó-
ban megérteti az új törvény nyomán életbe
lépő lényeges változást úgy, hogy e fejezet
még magába véve — a füzet további tanul-
mányozása nélkül is — teljes tájékozást ké-
pes nyújtani. Már az előszónak figyelmes átol-
vasása kellő utmutatást nyújt barkinek arra
nézve, hogy az új viszonyok beálltával minő
módon vezetheti tovább üzletét, t. i. hogy
egyik és másik csoportba tartozó üzlettulaj-

nos mit és hogyan árusíthat a jövőben el,
végül hogy a jelenlegi jogtulajdonosok közül
kiknek kell jogosítványoknak megváltozása
végett 1900. év január hó 39-ig folyamod-
niok.

A praktikus füzetet a kiadó, Tokár Já-
nos, keresk. és iparkamarai tisztviselőtől
(Temesvár) 1 frt.-nyi árban megszerezhető.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december
11-től kezdve

Női ruhaszöveteket,

mosó velezeket,

Atlas-Satin és batistokat,

Szőnyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított áron árusítunk el.

7 mtr	Loden szövet . . .	1	frt 19 kr.
7 "	Divat szövet . . .	1	" 90 "
7 "	simá divat szövet . . .	2	" 20 "
5 "	120 c/m. Divat szövet	2	" 50 "
5 "	120 " női ruhaszövet	3	" — "
5 "	120 " " " "	3	" 50 "

karácsonyi és újévi ajándékul

legjobban ajánlhatók.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsátér.

Drótüveg gyártmányaink

jutalékos eladására Debreczen és vidéke
részére keresünk egy kitünő

képviselőt.

Csak olyan egyének, kik építők, iparosok,
vasutak és hatóságoknál jól be vannak
vezetve ajánlkozzanak ezen nagymeny-
nyiségben szükségeltető és eladható
cikkre.

Ajánlatokat referenciákkal együtt
kérünk.

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie

vorm. Friedr. Siemens

Neusattl bei Elbogen (Böhmen.)

Utolsó hét.

Huzás már 1899. december hó 30-án.

Magyar királyi jótékonycélu államsorsjáték

főnyeremény 150.000 korona.

Az összes főnyeremények összege 365.000 kor.

Sorsjegyek a **2 frtért** kaphatók a lottójövedéki-igazgatóságnál Buda-
pesten (IX., Csepel-rakpart, félemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára posta-
talvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sőhivatalnál, a legtöbb
postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb
sorsjegy-árusító közegnél.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

M. kir. lottójövedéki-igazgatóság.

Hirdetmény.

**A hajdu-hadházi köz-
birtokosság tulajdonához**
tartozó s nevezett község ha-
tárában az ugynevezett „Má-
tyás cserén“ levő mintegy 100
drb. haszonra való **vastag**
tölgyfa az 1900-ik évi
január hó 5 és 6-ik
napján a helyszínen tartandó
nyilvános árverésen, készpénz
fizetés mellett törzsenként el
fog adatni, mely árverésre a
venni szándékozók ez uton is
meghivatnak.

Az egyes fák mellmagas-
sági átlagos átmérője 70—80
centiméter s magassága 9—10
méter.

H.-Hadház, 1899. decz. 24.

Csapó László,

közbirt. elnök.

410/1899 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. b. bíróságnak V. 223/3—1899.
számu végzése folytán közhírré tétetik, misze-
rint Erber Imre nagyváradi lakos részére
Krausz Herman és neje h. pályi lakostól 261
frt 11 kr. tőke, ennek 1899 évi augusztus hó
15 napjától számítandó 6 % kamatai és eddig
összesen 71 frt 83 kr. perköltség erejéig 1899
évi augusztus hó 28-án bíróilag lefoglalt és
1019 frtra becsült szódagyár, szobabutorok
stb. ingóságok **1899 évi december hó 29-én**
délután 1 órakor kezdetet veendő es Hossz-
Pályiban alperesek lakasán megtartandó nyilvános
bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek
azonnali készpénz fizetés mellett, szükség ese-
tén becsáron alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1899 évi december hó 6-án.

Oláh Géza,

bírói kiküldött.

469/1899 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. b. bíróságnak V. 212/3—1899
számu végzése folytán közhírré tétetik, misze-
rint a derecskei takarékpénztár részvénytár-
saság részére Végh Gábor, Végh Imre és neje
b.-sarándi lakosoktól 1100 frt tőke, ennek 1899
évi július hó 26 napjától számítandó 6 %
kamatai és eddig összesen 106 frt 12 kr. per-
költség erejéig 1899 évi auguszt. hó 21-én bi-
róilag lefoglalt és 1992 frt 50 kr-ra becsült
termények, búvák, gazdasági eszközök stb. in-
góságok **1899 évi december hó 30-án dél-
után 2 órakor** kezdetet veendő és B.-Saránd-
on a peresek lakasán megtartandó nyilvános
bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali
készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsá-
ron alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1899. évi december hó 7-én.

Oláh Géza,

bírói kiküldött.

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle

nődivat, vászon és rövid-áru üzletet

megvettem és a mai naptól a **gyári árnál is olcsóbban árusítom el.**

Tisztelettel

Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Alkalmi bevásárlás!

Alkalmi bevásárlás!

Hufeisen-H-Stollen (Patent Neuss)

Mindég ólos! Koronálépés kizárva!
A lovak kimélése mindig biztos lépés által.
 Az egyedül ezélszerű sima utaknak
 A H-Stollen előlve az aczél különös jósága által, melyet csak mi használunk, biztosítva vannak. Csekélyebb értékű utánzatok megvédésére minden egyes lópatkó H-Stollen mellékelten látható gyári védjeggyel van ellátva, melyre a vételnél ügyeljünk.
 NAGY ÁRKEDVEZMÉNY.
 Alap és bizonyítványok ingyen és bérmentve.
LEONHARDT & Comp. BERLIN-SCHÖNEBERG.

Hazai czipő készítmények.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy főpiaczon, a városházával szemben levő

czipő üzletemben

csakis saját készítésű, felügyeletem alatt álló kész férfi, női és gyermek czipő gyártmányok vannak raktáron, a melyeket mérsékelt árak mellett bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

Megjegyzem még, hogy a készítéshez kitünő minőségű anyagot használlok.

Tessék megpróbálni, hogy nálam a legjobb czipőárak kaphatók.

Kiváló tisztelettel

Nemes Gábor,

czipész.

Értesítés

V. b. **Hollay Miklós** budapesti kereskedő

csődtömegét megvettem

és azt a mai naptól kezdve kiárusítom. És pedig:

Női, Férfi és Gyermekek czipők.

Férfi gallér és kézelő 10 kr.

Férfi ingek

óriási választékban 80 krtól.

Nyakkendő feltünő olcsón. Téli alsó ru stb. Kitünő minőségű és finom férfi női keztyük és esernyők. Miederek krtól.

Székely Jenő

főtér,

Biedermann palota alatt.

Arany- és ezüstáru-gyár és verde-intézet.

RUBIN A. és FIA

BUDAPEST.

Gyár:

VIII., Német-utca 9.

Telefon 56-60.

Iroda és elárúítás:

VIII., Eszterházy-utca 20.

Telefon 57-92.

Saját készítményű

sima és mintazott evőkészletek, tálca, kenyérgosarak, gyümölcsstartók, giranok, gyertyatartók, service-ok, toilettek, versenydíjak, koszorúk, érmek, minenemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivitelben.

Nagybani árak.

Javítások és újjáalakítások saját költségen eszközöltnék.

Utolsó előtti hét!!

100.000 korona érték

5 egyenként 20.000 korona érték

20% levonásával készpénzben kétségkívül a legszébb és legézszerűbb

UJÉVI AJÁNDÉK

mely a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett nagy jótékonyági sorsjátékának egyetlen sorsjeggyel nyerhető

csak 1 koronáért.

Minden egyes sorsjegy mind a 6 huzáson utánfizetés nélkül játszik s így egy sorsjeggyel mind a 6 főnyeremény megnyerhető

200.000 korona összértékben

Első huzás visszavonhatatlanul már 1900 január 4-én.